

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

R J E Š E N J E

**po Prijavi namjere koncentracije gospodarskog subjekta MOL Hungarian Oil and Gas Plc.,
Budimpešta, Mađarska i gospodarskog subjekta INA industrija nafte d.d. Zagreb, Hrvatska**

Sarajevo, svibanj 2009. godine

Broj:01-01-26-005-09-II/09
Sarajevo, 12.05.2009. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (1) točka d), u svezi s čl. 12., 14., 16. i 18. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05 i 76/07), a rješavajući po Prijavi namjere koncentracije gospodarskog subjekta MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Oktober huszonharmadika u. 18, 1117 Budimpešta, Republika Mađarska zastupanog od Odvjetničkog ureda Spaho, Muhameda Kantardžića 3, 71000 Sarajevo, i gospodarskog subjekta INA industrija nafte d.d. Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 10, 1000 Zagreb, Republika Hrvatska, zaprimljenoj pod brojem: 01-01-26-005-II/09 dana 06.02.2009. godine, Konkurencijsko vijeće, na 88. (osamdesetosmoj) sjednici održanoj dana 12.05.2009. godine, je donijelo sljedeće

R J E Š E N J E

1. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija na tržištu veleprodaje i maloprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini, koja će nastati preuzimanjem kontrole putem stjecanja većine prava glasa gospodarskog subjekta MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Oktober huszonharmadika u. 18, 1117 Budimpešta, Republika Mađarska, u gospodarskom subjektu INA industrija nafte d.d. Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 10, 1000 Zagreb, Republika Hrvatska.
2. Ovo Rješenje o koncentraciji upisuje se u Registar koncentracija.
3. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je dana 06.02.2009. godine, zaprimilo Prijavu namjere koncentracije broj: 01-01-26-005-II/09 (u daljnjem tekstu: Prijava) gospodarskog subjekta MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Oktober huszonharmadika u. 18, 1117 Budimpešta, Republika Mađarska (u daljnjem tekstu: MOL ili Podnositelj prijave), podnesenu po punomoćeniku Odvjetničkog ureda Spaho, Muhameda Kantardžića 3, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, kojom gospodarski subjekt MOL namjerava preuzeti kontrolu stjecanjem većine prava glasa u gospodarskom subjektu INA industrija nafte d.d. Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 10, 1000 Zagreb, Republika Hrvatska (u daljnjem tekstu: INA).

Uvidom u podnesenu Prijavu utvrđeno je da ista nije uredna i kompletna, u smislu članka 30. stavak (1) Zakona o konkurenciji (u daljnjem tekstu: Zakon) i čl. 8., 9. i 10. Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata («Službeni

glasnik BiH», broj 95/06), te je Konkurencijsko vijeće, sukladno članku 31. istog Zakona, zatražilo dopunu dana 04.03.2009.godine akt broj: 01-01-26-005-2-II/09 i dana 25.03.2009.godine akt broj: 01-01-26-005-4-II/09.

Podnositelj prijave, sukladno zahtjevima Konkurencijskog vijeća, dopunio je Prijavu potrebnom dokumentacijom dana 13.02.2009. godine podnesak broj: 01-01-26-005-1-II/09, dana 12.03.2009. godine podnesak broj: 01-01-26-005-3-II/09 i dana 03.04.2009. godine podnesak broj: 01-01-26-005-5-II/09.

Konkurencijsko vijeće, nakon kompletiranja Prijave je dana 22.04.2009. godine Podnositelju prijave izdalo Potvrdu o prijemu uredne i kompletne Prijave broj 01-01-26-005-8-II/09, u smislu članka 30. stavak (3) Zakona.

Sukladno članku 30. stavak (2) Zakona Podnositelj prijave je naveo da namjerava podnijeti zahtjev za ocjenu koncentracije ovlaštenom tijelu za ocjenu koncentracije u Republici Hrvatskoj, Republici Srbiji i tijelu za konkurenciju Europske unije.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je Prijava podnesena u Zakonom propisanom roku, u smislu članka 16. stavak (1) Zakona.

1. Sudionici predmetne koncentracije

Sudionici koncentracije su gospodarski subjekti MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Oktober huszonharmadika u. 18, 1117 Budimpešta, Republika Mađarska i INA industrija nafte d.d. Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 10, 1000 Zagreb, Republika Hrvatska.

1.1. Gospodarski subjekt MOL

Gospodarski subjekt MOL je upisan u Registru gospodarskih društava u Budimpešti pod registracijskim brojem Cg.01-10-041683 dana 10.06.1992. godine kao dioničko društvo.

Osnovne djelatnosti gospodarskog subjekta MOL su istraživanje i proizvodnja sirove nafte, prirodnog gasa i proizvoda od gasa, preradu, transport, skladištenje i distribuciju sirove nafte, proizvoda od nafte (maloprodaja i veleprodaja), transmisiju prirodnog gasa, proizvodnju i prodaju olefina i poliolefina.

Gospodarski subjekt MOL, kao član INA/MOL konzorcija sa vlasničkim udjelom od 50,0% je dioničar gospodarskog subjekta Energopetrol d.d. Sarajevo, Maršala Tita 36, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Energopetrol).

Članovi uprave/nadzornog odbora gospodarskog subjekta MOL nisu članovi uprave/nadzornog odbora niti jednog gospodarskog subjekta na mjerodavnom tržištu Bosne i Hercegovine.

1.2. Gospodarski subjekt INA

Gospodarski subjekt INA je utemeljen dana 01.01.1964. godine i registriran u Trgovinskom sudu u Zagrebu, pod matičnim brojem 080000604. Gospodarski subjekt INA je nastao spajanjem gospodarskog subjekta Naftaplina (firme za istraživanje i proizvodnju nafte i plina) i rafinerije u Rijeci, Sisku i Zagreb, Trgovine (poduzeće za domaću trgovinu), petrokemijske tvornice OKI i DINU i tvornice umjetnih gnojiva u Kutini.

Osnovne djelatnosti gospodarskog subjekta INA su istraživanje i proizvodnja nafte i plina u Hrvatskoj i inozemstvu, uvoz prirodnog plina i prodaja uvoznog i domaćeg prirodnog plina industrijskim potrošačima i distributivnim poduzećima, prerada nafte i proizvodnja derivata, maloprodaja derivata i drugih roba putem maloprodajne mreže, trgovina sirovom naftom i naftnim derivatima, pružanje usluga bušenja, remonta i drugih radova vezanih za istraživanje i proizvodnju nafte i plina iz kopnenog dijela i podmorja.

1.2.1. Povezana društva gospodarskog subjekta INA u Bosni i Hercegovini

Gospodarski subjekt INA u Bosni i Hercegovini je 100,0% vlasnik u sljedećim gospodarskim subjektima:

Tablica 1.

Naziv gospodarskog subjekta	Vlasništvo	Vlasnički udjel (%)
INA BH d.d. Sarajevo	Izravno	100,00
Interina d.o.o. Mostar	Izravno	100,00
Holdina d.o.o. Sarajevo	Izravno	100,00
CROSCO international d.o.o. Tuzla	Posredno	100,00

Izvor: Prijava namjere koncentracije

Gospodarski subjekt INA BH d.d. Sarajevo, Azize Šaćirbegović 4b, 71000 Sarajevo, je registriran dana 27.07.1998. godine pod brojem 1-7480 u Županijskom sudu u Sarajevu.

Gospodarski subjekt INTERINA d.o.o Mostar, registriran je pod matičnim brojem 1-4175, kao subjekt upisa rješenjem Višeg suda u Mostaru broj U/I 661/93 od 13.04.1993. godine, a sada se vodi u registru Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem 1-26011 sa sjedištem u Sarajevu, Azize Šaćirbegović 4b i djeluje na tržištu Bosne i Hercegovine u segmentu prodaje motornih goriva i maziva.

Gospodarski subjekt HOLDINA d.o.o. Sarajevo, Azize Šaćirbegović 4b, 71000 Sarajevo registriran je pod brojem 1-22319 dana 22.08.2007. godine u Županijskom sudu u Sarajevu i djeluje na tržištu Bosne i Hercegovine u sektoru prodaje motornih goriva i maziva.

Gospodarski subjekt CROSCO International d.o.o. Tuzla, Hasana Brkića 72, 75000 Tuzla, registriran je u Županijskom sudu u Tuzli pod brojem 1-1421 dana 04.10.2007. godine.

Gospodarski subjekt INA u Bosni i Hercegovini ima preko 10,0% vlasničkog udjela u sljedećim gospodarskim subjektima:

Tablica 2.

Naziv gospodarskog subjekta	Vlasništvo	Vlasnički udjel (%) ¹
Energopetrol d.d. Sarajevo	Izravno	(..)**
TGA d.d.Stolac	Posredno	(..)**
Krajina oromet d.o.o. Banja Luka	Izravno	(..)**

Izvor: Prijava namjere koncentracije

¹ (..)** - Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

1.3. Povezana društva gospodarskog subjekta INA i gospodarskog subjekta MOL u Bosni i Hercegovini

Gospodarski subjekt Energopetrol je evidentiran u Općinskom sudu Sarajevo, pod matičnim brojem 1-21070, rješenjem broj: UF/I-60/04 od dana 06.05.2004. godine.

INA/MOL konzorcij ima (..)**²% udjela u gospodarskom subjektu Energopetrol od kojih gospodarskom subjektu MOL pripada (..)**%, dok (..)**% dionica je u vlasništvu Vlade Federacije BiH i manjinskih dioničara.

Osnovne registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta Energopetrol su trgovine na malo i veliko motornim gorivima, mazivom i sličnim proizvodima.

2. Obveza prijave namjere koncentracije

Obveza prijave namjere koncentracije gospodarskih subjekata, u smislu odredbe članka 14. stavak (1) Zakona, postoji ako ukupni godišnji prihodi sudionika koncentracije ostvaren prodajom roba i/ili usluga na svjetskom tržištu, iznose preko 100.000.000,00 KM, po završnom računu u godini koja je prethodila predmetnoj koncentraciji, pri čemu je najmanje jedan gospodarski subjekt sudionik koncentracije registriran na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Ukupni prihodi sudionika koncentracije, na dan 31.12.2008. godine:

Tablica3.

R.b.	Naziv gospodarskog subjekta	Na svjetskoj razini (KM)	U Bosni i Hercegovini (KM)
1.	MOL	(..)**	(..)**
2.	INA d.d. Zagreb	(..)**	(..)**

Izvor: Prijava namjere koncentracije

Ukupni prihod sudionika koncentracije ostvaren prodajom roba na svjetskom tržištu iznosi preko 100.000.000,00 KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji, odnosno gospodarski subjekt MOL je ostvario prihod od (..)** KM na dan 31.12.2008. godine, a gospodarski subjekt INA prihod od (..)** KM, te obzirom da je jedan od sudionika koncentracije registriran u Bosni i Hercegovini, Podnositelj prijave, na temelju članka 14. stavak (1) Zakona, je obvezan podnijeti Prijavu.

3. Pravni okvir ocjene koncentracije

Konkurencijsko vijeće je u provođenju postupka ocjene dopuštenosti predmetne koncentracije primjenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», broj 18/06), te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata.

² (..)** - Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

4. Pravni temelj i oblik koncentracije

Pravni temelj predmetne koncentracije, u smislu članka 30. stavak (1) točka a) Zakona definiran je člankom 8. točka f) alineja 3. Odluke o načinu podnošenja prijave i kriteriji za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata.

Kao pravni temelj predmetne koncentracije Podnositelj prijave je dostavio Prvu izmjenju i dopunu Ugovora o međusobnim odnosima dioničara, zaključenu dana 30.01.2009. godine između Vlade Republike Hrvatske i gospodarskog subjekta MOL.

Prvom izmjenom i dopunom Ugovora o međusobnim odnosima dioničara, prenosi se dio upravljačkih prava u gospodarskom subjektu INA, sa Vlade Republike Hrvatske na gospodarski subjekt MOL, čime gospodarski subjekt MOL stječe kontrolu ili vladajući utjecaj nad društvom INA.

Naime, javnom ponudom za dobrovoljno preuzimanje dionica gospodarskog subjekta INA, objavljenom dana 05.09.2008. godine u Narodnim novinama Republike Hrvatske broj 101/08, gospodarski subjekt MOL, predvidio je stjecanje većinskog udjela u istom, ali stječe svega (..)**³% vlasništva.

Budući da gospodarski subjekt MOL nije dobrovoljnom ponudom preuzeo većinski vlasnički udjel (Tablica 4) u gospodarskom subjektu INA (Rješenje Konkurencijskog vijeća broj:01-03-26-037-16-II/08, od 20.11.2008. godine o dopuštenosti koncentracije) isti je podnio novu Prijavu Konkurencijskom vijeću.

Vlasnička struktura gospodarskog subjekta MOL nakona zatvaranja dobrovoljne ponude za preuzimanje dionica gospodarskog subjekta INA na dan 17.10.2008. godine, je sljedeća:

Tablica 4.

Naziv vlasnika dionica	Broj dionica	Vlasnički udjel %
MOL	4.715.538	47,155
Vlada Republike Hrvatske	4.483.552	44,836
Privatni i institucionalni investitori	800.910	8,009
Ukupno	10.000.000	100,00

Izvor: web stranica gospodarskog subjekta INA d.d. Zagreb

Pravni oblik predmetne koncentracije je preuzimanje kontrole stjecanjem većine prava glasa, u smislu članka 12. stavak (1) točka (b) pod 2) Zakona, gospodarskog subjekta MOL, nad gospodarskim subjektom INA.

5. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište, u smislu članka 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta mjerodavno tržište proizvoda obuhvaća sve proizvode i/ili usluge za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne značajke, kvalitetu, namjenu, cijenu ili način uporabe.

³ (..)** - Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

Nadalje, prema članku 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća cijeli ili dio teritorija Bosne i Hercegovine, na kojem tržišni konkurenti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta tržišne konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Prilikom analize mjerodavnog tržišta sudionika predmetne koncentracije Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je mjerodavno tržište predmetne koncentracije veleprodaja i maloprodaja nafte i naftnih derivata.

Mjerodavnim zemljopisnim tržištem smatra se tržište Bosne i Hercegovine iz razloga što sudionik koncentracije gospodarski subjekt INA vrši prodaju i distribuciju nafte i naftnih derivata na čitavom teritoriju Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenoga, mjerodavnim tržištem predmetne koncentracije smatra se tržište veleprodaje i maloprodaje nafte i naftnih derivata na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

6. Analiza mjerodavnog tržišta

U analizi mjerodavnog tržišta sudionika predmetne koncentracije i procjenama tržišnih udjela, korišteni su podaci dostavljeni od Uprave za Posredno oporezivanje Bosne i Hercegovine, Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine, Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine kao i podaci dostavljeni u Prijavi.

6.1. Veleprodaja nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini

Tržišni udjeli glavnih sudionika i konkurenata na tržištu veleprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini:

Tablica 5.

R.b.	Naziv gospodarskog subjekta	Tržišni udjel (%)
1.	INA BH (Holdina + Interina) Sarajevo	10-20
2.	Hifa Oil Sarajevo	0-10
3.	Petrol BiH Sarajevo	0-10
4.	Antunović Brčko	0-10
5.	Sibex	0-10
6.	Higat	0-10
7.	Superpetrol Banja Luka	0-10
8.	Energopetrol Sarajevo	0-10
9.	Ostali	20-40
	Ukupno	100
	Ukupno (1+8)	10-20

Izvor: Prijava namjere koncentracije

U segmentu veleprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini, konkurencija je izražena i jaka, što ukazuje i podatak da najveći pojedinačni tržišni udjel od (..)**⁴% ima gospodarski subjekt INA BH (Holdina /Interina) Sarajevo, dok prvi konkurent gospodarski subjekt Hifa Oil Sarajevo ima tržišni udjel (..)**%.

⁴ (..) – Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

Povezana društva gospodarskog subjekta INA (Interina d.o.o., Holdina d.o.o. i Energopetrol d.d.) zajedno na tržištu Bosne i Hercegovine u segmentu veleprodaje ostvaruju tržišni udjel od (..)**% (Tablica 5.), dok gospodarski subjekt MOL nije registriran u Bosni i Hercegovini, već distribuciju nafte i naftnih derivata vrši isključivo posredno preko lokalnih distributera i trgovaca.

Iz navedenih podataka može se zaključiti da se predmetnom koncentracijom ne stvara vladajući položaj za sudionike koncentracije na tržištu veleprodaje nafte i naftnih derivata u Bosnu i Hercegovinu, te da se isti neće moći ponašati neovisno u odnosu na konkurente.

6.2. Maloprodaja nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini

U Bosni i Hercegovini postoji preko 500 registriranih lokalnih distributera i trgovaca odnosno oko 1108 benzinskih pumpi, od čega je oko 65,0% u vlasništvu pravnih i fizičkih lica koja imaju manje od 5 benzinskih pumpi, dok je preostalih 35,0% benzinskih pumpi na mjerodavnom tržištu u vlasništvu sljedećih pravnih osoba:

Tablica 6.

R.b.	Naziv gospodarskog subjekta	Broj benzinskih pumpi	Tržišni udjel (%)
1.	NIRS Petrol Banja Luka	80	7,22
2.	Energopetrol Sarajevo	65	5,86
3.	Holdina Sarajevo i Interina Mostar	44	4,00
4.	Holdina Sarajevo(koriste drugi subjekti)	4	0,36
5.	Petrol BH Oil Sarajevo	38	3,42
6.	Petrol Ljubuški	22	2,00
7.	OMV Sarajevo	21	1,90
8.	Zovko Oil Žepče	16	1,44
9.	Krajina Petrol Banja Luka	15	1,35
10.	HIFA Sarajevo	8	0,72
11.	Čavkunović Bihać	7	0,63
12.	Mandić Petrol Istočno Sarajevo	5	0,45
13.	Ostali	783	70,65
	Ukupno	1108	100,00
	Ukupno 2+3	109	9,84

Izvor: Prijava namjere koncentracije

Supsidijarna društva gospodarskog subjekta INA (Interina d.o.o., Holdina d.o.o. i Energopetrol d.d.), zajedno na tržištu Bosne i Hercegovine (Tablica 6.) imaju ukupno 9,86% benzinskih pumpi (odnosno maloprodaje), dok gospodarski subjekt MOL na mjerodavnom tržištu nema benzinskih pumpi niti tržišnog udjela u maloprodaji.

Prema analizama podataka utvrđeno je postojanje jake konkurencije na tržištu maloprodaje jer su tržišni udjeli sudionika relativno niski, te da provođenjem predmetne koncentracija neće doći do promjene tržišnih udjela.

7. Ocjena predmetne koncentracije

Konkurencijsko vijeće je, nakon procjene i analize podataka i utvrđenih činjenica, u smislu članka 17. Zakona, ocijenilo da provođenje predmetne koncentracije neće narušiti postojeću tržišnu konkurenciju, s obzirom da gospodarski subjekt MOL posredno, putem gospodarskog subjekta INA, djelomično vrši kontrolu nad gospodarskim subjektima registriranim u Bosni i Hercegovini: (Interina d.o.o., Holdina d.o.o. i Energopetrol d.d.), te se provođenjem predmetne koncentracije

ne povećava tržišni udjel na tržištu veleprodaje i maloprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini.

Prilikom ocjene predmetne koncentracije, Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu i činjenicu da se u konkretnom slučaju radi o eksteritorijalnoj koncentraciji, obzirom da sudionici koncentracije djeluju na svjetskoj razini, te da predmetna koncentracija ima utjecaj na tržištu Bosne i Hercegovine putem djelovanja registriranih supsidijarnih gospodarskih subjekata (Interina d.o.o., Holdina d.o.o. i Energopetrol d.d.), te posredno prodajom/distribucijom nafte i naftnih derivata sudionika predmetne koncentracije.

Također, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ne postoje zakonske niti administrativne barijere u segmentu uvoza/veleprodaje/maloprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini i veliki broj registriranih lokalnih distributera i trgovaca (preko 500) što osigurava slobodnu tržišnu konkurenciju.

Sukladno navedenom, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se predmetnom koncentracijom gospodarskih subjekata ne stvara niti jača vladajući položaj na mjerodavnom tržištu veleprodaje i maloprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini, te je odlučilo kao u izreci ovog Rješenja.

8. Administrativna pristojba

Na ovo Rješenje Podnositelj Prijave, sukladno članku 2. tarifni broj 107. stavak (1) točka d) 1) Odluke o administrativnim pristojbama u svezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem («Službeni glasnik BiH», broj 30/06), obvezan je platiti administrativnu pristojbu u iznosu od 2.500,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

9. Uputstvo o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema ovog Rješenja odnosno od dana njegove objave.

Predsjednik

dr. Stjepo Pranjić